DEPARTEMENT
WERK &
SOCIALE
ECONOMIE

Afdeling Sociale Economie en Werkbaar Werk
Dienst Ondersteuning
Koning Albert II-laan 35 bus 20
1030 BRUSSEL
www.werk.be

Subsidieoproep: Sociaal ondernemen – Innovatie – ronde 4

Innovatie binnen bestaande sociale economie-ondernemingen Nieuwe activiteiten – bedrijfsprocessen - samenwerkingsmodellen

//

1 Situering

Ondernemers worden bij het uitbouwen van hun dienstverlening geconfronteerd met een economische context die continu in beweging is. Voor sociale economie-ondernemingen brengen deze veranderingen ook specifieke uitdagingen mee, waaronder een blijvende duurzame tewerkstelling van kansengroepen. Maar zulke veranderingen, vb. onder de vorm van nieuwe technologieën en digitalisering, betekenen ook opportuniteiten voor ondernemers.

Het Departement Werk en Sociale Economie onderzocht welke strategische trends een impact zullen hebben op de tewerkstellingskansen binnen de sociale economie, meer bepaald in volgende specifieke sectoren:[1]

- Circulaire economie
- E-Commerce
- Industriële noden (vb. maakindustrie)
- Groenzorg
- Hernieuwbare energie
- Zorgsector

Met oog op een toekomstbestendige sociale economie wil de Vlaamse minister bevoegd voor sociale economie deze ondernemingen ondersteunen om blijvend te innoveren, te professionaliseren en te versterken. In het licht van zulke strategische trends worden sociale economie-ondernemingen aangespoord antwoorden te zoeken op uitdagingen en innovatie-opportuniteiten te detecteren. Zulke innovatie vertaalt zich in de verankering van (nieuwe) economische activiteiten en het stroomlijnen van de bedrijfsprocessen.

[1] Zie: https://www.socialeeconomie.be/nieuws/trendrapporten-sociale-economie

Deze oproep wil kansen bieden om de bedrijfsvoering te versterken, om het aanbod te diversifiëren en nieuwe activiteiten te ontwikkelen. De sterkst scorende innovatieprojecten ontvangen ondersteuning in de onkosten verbonden aan deze inspanningen, zowel naar interne loonkost als naar externe kosten.

2 Doelstelling

Deze oproep richt zich op **één van volgende innovatieprocessen:**

- **Conceptualiseren en ontwikkelen van innovatieve activiteiten met als doelstelling om onaangesproken markten aan te spreken. Deze activiteiten kunnen betrekking hebben op zowel de dienstverlening, producten, businessmodellen als samenwerkingsmodellen.**
- **Optimaliseren en innoveren van de bestaande bedrijfsprocessen met als doelstelling om toekomstgericht te ondernemen en optimaal en flexibel te kunnen reageren op toekomsttrends als sociale economie-onderneming.**

De beoogde actie(s) moet het behoud van tewerkstelling en de verdere ontwikkeling van competenties voor doelgroepmedewerkers, en/of de creatie van nieuwe openingen voor werkzoekenden en kansengroepen (daarbij al dan niet gebruik makend van tewerkstellingsmaatregelen), en/of doorstroommogelijkheden naar de reguliere economie mee opnemen in de doelstelling.

De beoogde actie(s) is innovatief indien de ontwikkeling nieuw is voor de onderneming (en afgeweken wordt van de dagdagelijkse werking), en/of vernieuwend is voor de bredere sector, en/of vernieuwend is binnen de economische context. De focus en de uitwerking van de acties bevinden zich op operationeel niveau.

3 Wie kan een aanvraag indienen?

Het ondersteuningsdecreet van 17 februari 2012 voorziet in de mogelijkheid tot steun voor het bevorderen van de sociale economie en het maatschappelijk verantwoord ondernemen ten behoeve van welbepaalde begunstigden. Deze oproep kadert binnen hoofdstuk 7 'innovatiesteun'. Hierbij kan een subsidie verleend worden aan:

- Maatwerkbedrijven
- Maatwerkafdelingen
- Lokale diensteneconomie-ondernemingen
- Samenwerkingsverbanden tussen bovenstaande ondernemingen en derden (zoals bijvoorbeeld wetenschappelijke instellingen, reguliere bedrijven, …)

4 Welke acties?

De subsidie heeft als doelstelling om sociale economie-ondernemingen te ondersteunen naar een verdere professionalisering van hun onderneming. Het project heeft de finaliteit om wezenlijk bij te dragen tot een meer toekomstbestendige onderneming. Dit kan via het:

- **Conceptualiseren en ontwikkelen van innovatieve activiteiten met als doelstelling om onaangesproken markten aan te spreken. Deze activiteiten kunnen betrekking hebben op zowel de dienstverlening, producten, businessmodellen als samenwerkingsmodellen.**
- **Optimaliseren en innoveren van de bestaande bedrijfsprocessen met als doelstelling om toekomstgericht te ondernemen en optimaal en flexibel te kunnen reageren op toekomsttrends als sociaal economie-onderneming.**

Alle relevante acties verbonden met de uitwerking van één of beide bovenstaande doelstelling kunnen worden opgenomen in het projectvoorstel. Deze niet limitatieve lijst suggereert het soort advies en/of begeleiding dat mogelijk is:

- Advies met betrekking tot het verloop van het innovatieproces
- Advies met betrekking van de juiste methodieken
- Advies en begeleiding met betrekking tot de interne en externe projectcommunicatie
- Boekhoudkundig en financieel advies
- Juridisch advies
- Personeelskost verbonden aan de uitwerking, opvolging, intern stakeholdersmanagement en uitvoering van het proces
- Personeelskost verbonden aan de inbreng van strategische kennis voor het project
- Personeelskost verbonden aan input, deelname workshops, ideeëngeneratie tijdens het proces

Bijgevolg kan het project betrekking hebben op een concreet nieuw product, een nieuwe dienstverlening of een nieuw bedrijfsproces, maar evenzeer op het ontwikkelingsproces om tot het (verbeterde/nieuwe) product, dienstverlening of bedrijfsproces te komen.

Belangrijk bij het opstellen van de projectaanvraag is dat het nog niet noodzakelijk is om het eindresultaat van het innovatieproces te kennen. De oproep wenst ondernemers te ondersteunen in één of meerdere fases van een innovatieproject. Bijvoorbeeld:

Innovatieproces voor nieuwe producten/dienstverlening		
Fase 1	Eigen organisatie inschatten	Missie, mogelijkheden, scope
Fase 2	Markt inschatten	Klanten, klantenbehoeften, bestaand aanbod
Fase 3	Concept-ontwikkeling	Klanteninzichten, *benefits*, *reasons to believe*, *relevant details*
Fase 4	Prioriteren van concepten	Succeskansen inschatten en selecteren
Fase 5	Optimaal product	Proof of concept, Proof of Business, Bussiness Model Canvas
Fase 6	Succesvol vermarkten	Marketingplan

Innovatieproces Bussiness Process Innovatie Vb. verminderen van tijd, en verbeteren van kwaliteit door		
Fase 1	Mapping	Worklflow, grondstoffen, processtappen
Fase 2	Analyse	
Fase 3	Herontwerp	

Daarenboven dienen de projectvoorstellen sociale impact te beogen en dient de ondernemer via zijn voorstel te mikken op de creatie en behoud van tewerkstelling, versterking van competenties ter bevordering van duurzame loopbanen en doorstroom, waar mogelijk binnen de sociale economie en naar het normaal economisch circuit. De plannen dienen dan ook voldoende garanties te omvatten dat er aandacht gaat naar de arbeidsmarktpositie van mensen uit de kansengroepen, emancipatie, integratie, competenties en duurzame loopbanen.

Innovatie draagt vernieuwing in zich. Deze oproep beoogt de ondersteuning van de ontwikkeling en de uitbouw van nieuwe activiteiten, processen of dienstverlening. Bijgevolg dient de indiener in het projectvoorstel duidelijk te kunnen aantonen dat de beoogde eindsituatie **fundamenteel** verschillend zal zijn van bestaande activiteiten of processen, en effectief tot stand zal komen. De indiener toont ook duidelijk aan welke meerwaarde de beoogde innovatie zal creëren, zowel op de eigen werking (potentiële impact op de tewerkstelling binnen de onderneming in: behoud van arbeidsplaatsen, job differentiatie, nieuwe ontplooiingskansen en competentieversterking van huidige medewerkers, evenals latere doorstroommogelijkeden naar de reguliere economie), als binnen de bredere sector of economische context.

Deze oproep wil de indieners aansporen om projectideeën uit te werken die bijdragen tot een toekomstbestendige sociale economie. Voorbeelden van mogelijke innovatiedomeinen zijn te vinden in groeisectoren en binnen de domeinen van de trendstudies sociale economie. De trendstudies zijn te vinden op: https://www.socialeeconomie.be/nieuws/trendrapporten-sociale-economie

5 Inhoud van de aanvraag

De promotor dient in zijn aanvraag de volgende elementen concreet toe te lichten:

1. Relevantie

- Situering : Wie bent u? Welke activiteiten oefent u uit? Welke innovatieprocessen hebt u reeds doorlopen en welke lessen hebt u hieruit geleerd?
- Wat is de achtergrond van uw project? Hoe is dit tot stand gekomen? Op welke manier hebt u werknemers en andere (ook interne) stakeholders warm gemaakt voor dit proces?
- Hoe innovatief is uw projectvoorstel? Hoe gaan andere spelers in uw sector hier mee om? Waar gebeurt dit nu al?
- Welke impact op de organisatie beoog je? Beschrijf en onderbouw de mogelijkse koppeling naar de tewerkstelling (begeleiding / behoud / job differentiatie / competentieversterking / doorstroom) ?

2. Inschatting van de eigen organisatie / samenwerkingsverband

- Marktanalyse: Wat vraagt de omgeving van de sociale economie-onderneming en hoe speelt het projectvoorstel daar op in? Welke mogelijke klanten kan u aanspreken?
- Draagkracht: Welke zijn de mogelijkheden van de organisatie naar mensen en middelen?
- Operationeel verloop: Hoe zal u het innovatieproces organiseren? Op welke ondersteuning zal u beroep doen?
- Fit: Hoe zal u garanderen dat het eindresultaat van het proces past binnen de missie en visie van de onderneming.

3. Projectbeheer

- Welke verschillende stappen en mijlpalen voorziet u voor uw proces?
- Welke timing stelt u voorop bij het verder uitwerken van deze stappen, en welke organisaties zal u concreet aanspreken voor begeleiding?
- Koppel hierbij een begroting voor de komende 12 maanden aan het stappenplan waarbij u de activiteiten koppelt aan middelen en personeelsinzet.

6 Financiering

6.1 Subsidieerbare periode

De subsidieerbare periode bedraagt **maximum 12 maanden** en loopt van **1 maart 2020 tot en met 28 februari 2021**.

6.2 Steunintensiteit

De subsidie bedraagt **70% van de aanvaarde projectkosten** op basis van de voorgelegde begroting met een **maximumsteun van 50.000 EUR per project.**

Uitzondering

Organisaties die aantonen aan minimaal één van onderstaande voorwaarden te voldoen, hebben recht op **maximaal 85%** steun ten aanzien van de totale projectbegroting en dienen slechts minimaal 15 % eigen/andere financiering in te brengen. De maximale steunintensiteit bedraagt 50.000 EUR.

Voorwaarden:

- OF het eigen vermogen is minder dan of gelijk aan 60 % van het totale vermogen van de organisatie (laatst neergelegde jaarrekening);
- OF het vlottend actief van de onderneming bedraagt maximaal 35 % van het totale actief van de organisatie (laatst neergelegde jaarrekening)

De bewijslast ligt bij de aanvrager. **De bewijskrachtige stukken dienen, correct en volledig, te worden bezorgd bij de aanvraag van de oproep.** Indien dit niet het geval is, wordt geen verhoogde steun toegekend.

6.3 Begroting

De begroting is een raming van de kosten en ontvangsten met betrekking tot het project. U dient een **gedetailleerd overzicht** op te maken waarbij elke kost en ontvangst afzonderlijk wordt opgenomen en, indien van toepassing, maakt u een onderscheid tussen loonkosten, eigen kosten en externe kosten. Kostenposten die onvoldoende gedetailleerd zijn, of waarvan de link met het project onvoldoende duidelijk is, kunnen omwille van onduidelijkheid geschrapt worden.

6.4 Welke kosten kan je inbrengen?

Enkel de kosten die betrekking hebben op de uitvoering van het project en binnen de subsidieperiode gemaakt zijn, kunnen in aanmerking komen voor subsidiëring. De kosten moeten kunnen worden toegewezen op naam van de indiener van het project en worden na afloop van het project dan ook ingediend door deze indiener.

De subsidiabele kosten worden opgesplitst in volgende rubrieken:

- **Werkingskosten**

  Dit zijn alle rechtstreeks aan het project verbonden uitgaven, met name uitgaven voor consulting, ereloonnota's, facturen voor dienstverlening, vrijwilligersvergoedingen, …

- **Loonkosten**

  Onder loonkosten wordt verstaan:

  - De loonkost van eigen personeel voor de rechtstreekse betrokkenheid aan het uitwerken en opvolgen van het innovatieproces.

  De totale loonkost kan niet meer bedragen dan 70% van de totale subsidie. Dit zowel bij de aanvraag als bij de afrekening. Indien bij de afrekening blijkt dat er mindere andere kosten werden gemaakt, zal ook de loonkost ingeperkt worden tot 70% van de uiteindelijke subsidie.

  Indien loonkosten met andere subsidies worden gefinancierd, zullen deze subsidies in mindering worden gebracht van de subsidie binnen deze oproep.

  Loonkosten voor de begeleiding van maatwerkers kan niet in aanmerking komen. Loonkosten voor gelijkaardige begeleiding aan werknemers buiten contingent kan evenzeer niet in aanmerking komen.

6.5 Welke kosten kan je niet inbrengen?

Eerst en vooral kunnen kosten die geen rechtstreeks verband houden met het project niet ingebracht worden. Daarenboven zijn volgende kosten expliciet uitgesloten.

- **Niet-subsidiabele werkingskosten**

  - Kosten met betrekking tot onroerende goederen (huisvesting, water/gas/elektriciteit, etc.);
  - Alle financieringsonkosten zoals intresten, financiële sancties;
  - Directe belastingen, vennootschapsbelasting en taksen, boetes, proceskosten;
  - Alle indirecte werkingskosten (overhead);
  - Kosten voor eten en drinken (kosten voor catering tijdens overlegmomenten, op teambuilding- en opleidingsevents en vakbeurzen kunnen wel aanvaard worden, maar geen individuele etentjes);
  - Buitenlandse reis- en verblijfkosten waarvan de link met en de meerwaarde voor het project niet aangetoond is. Voor verblijfkosten gelden als maximum de forfaitaire bedragen zoals gebruikt door de Vlaamse Overheid, zie Omzendbrief van 22 december 2009 betreffende de vergoedingen van buitenlandse dienstreizen https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/Personeel/Buitenlandse_dienstreizen_vergoedingen.xls?timestamp=1531214823;
  - Binnenlandse verblijfskosten (kosten voor inschrijving events en verplaatsingskosten zijn wel toegelaten mits de link en de meerwaarde voor het project wordt aangetoond);
  - Wettelijke verplichtingen;
  - Verzekeringen;
  - Vennootschapsbijdrage;
  - Kosten met betrekking tot de voorbereiding van de infrastructuur of andere niet-administratieve kosten (elektriciteitswerken, graafwerken, e.d.);
  - Kosten van investeringsgoederen (investeringsgoederen zijn alle goederen waarvan de aanschaffingswaarde in principe niet meteen volledig wordt afgeboekt);
  - Investeringskosten.

- **Niet-subsidiabele loonkosten**

  - Loonkosten die reeds gesubsidieerd worden (Indien loonkosten met andere subsidies worden gefinancierd, zullen deze subsidies in mindering worden gebracht van de subsidie binnen deze oproep)
  - Vakbondspremie;
  - Reserves of provisies, bijvoorbeeld voor vakantiegeld en eindejaarspremie;
  - Zitpenningen;
  - Woon-werkverkeer met bedrijfswagen;
  - Ontslagvergoedingen.

6.6 Cofinanciering

Cofinanciering uit eigen of andere (publieke of private) middelen is verplicht. Organisaties dienen zelf **minimaal 30% cofinanciering** aan te tonen in de aanvraag. (uitgezonderd de ondernemingen vermeld in 6.2)

Als cofinanciering kunnen eigen werkingsmiddelen of andere (private en publieke) middelen die betrekking hebben op het project worden ingebracht.
Publieke middelen kunnen slechts ingebracht worden indien de regelgeving zulks niet uitsluit en indien het verenigbaar is met de doelstelling van de middelen. Het spreekt voor zich dat ook de uitgesloten kostenposten zoals hierboven opgesomd niet als cofinanciering kunnen worden ingebracht.

6.7 De-minimis

De subsidiëring valt onder de toepassing van de de-minimis-steun.

De de-minimissteun wordt geregeld door de Verordening (EU) Nr. 1407/2013 van de commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (hierna de Verordening genoemd).

De Verordening is van toepassing op staatssteun die van zo'n beperkte omvang is dat ze geen staatssteun vormt in de zin van artikel 87 (1) van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap. Een bedrijf mag in totaal over drie opeenvolgende jaren maximaal 200.000 euro ontvangen aan dergelijke indirecte staatssteun. De drie opeenvolgende jaren hebben een rollend karakter: voor elke steun toegekend onder de de-minimisregel moet het totale de-minimisbedrag bepaald worden dat werd toegekend gedurende het lopende fiscale jaar en de twee voorgaande kalenderjaren.

Om te kunnen nagaan of je in regel bent met de de-minimissteun stuur je als bijlage bij je aanvraag een verklaring op eer waarin je alle overheidssteun die je binnen het de-minimiskader hebt ontvangen in het lopende fiscale jaar en de 2 vorige jaren, aangeeft.

6.8 Dubbele subsidiëring

Dubbele subsidiëring is niet toegestaan. Indien loonkosten met andere subsidies worden gefinancierd, zullen deze subsidies in mindering worden gebracht van de subsidie binnen deze oproep.

6.9 Bewijslast

Soort kost	**Bewijsstuk**
Werkingskosten	Facturen/creditnota's, ereloonnota's, vrijwilligersvergoedingen
Personeelskosten tot maximum 70% van de totale subsidiabele kosten	Loonfiches samen met verklaring op eer voor gepresteerde uren

De loonkosten van intern personeel dat rechtstreeks aan het project verbonden is geweest kunnen worden ingebracht tot max. 70% van de totale projectsubsidie, zoals gecommuniceerd op de goedkeuringsbeslissing. Indien loonkosten met andere subsidies worden gefinancierd, zullen deze subsidies in mindering worden gebracht van de subsidie binnen deze oproep.

Daarenboven zullen bij de afrekening de ingebrachte loonkosten voor max. 70% van de totale ingediende subsidiabele kosten in rekening genomen worden om het uiteindelijke subsidiebedrag te bepalen.

7 Beoordelingscriteria voor de oproep

7.1 Ontvankelijkheidsvoorwaarden

Uw aanvraag is **ontvankelijk** indien:

- de aanvraag eenmalig ingediend is, en voldoet aan de gestelde voorwaarden zoals opgesomd onder de rubriek 3 en 5.
- de aanvraag ingediend is aan de hand van de daartoe ter beschikking gestelde aanvraagformulier en is ondertekend door een bevoegde persoon.
- de **vereiste documenten** zijn toegevoegd bij de aanvraag, nl.:
    - het aanvraagformulier;
    - een planning;
    - een begroting;
    - een verklaring op eer inzake de-minimis;
    - laatst neergelegde jaarrekening (indien van toepassing – zie 6.2)
- de aanvraag tijdig wordt verzonden naar duurzaam.ondernemen@vlaanderen.be, met vermelding van "Oproep innovatie"

7.2 Inhoudelijke criteria

Het projectvoorstel wordt in 2 fasen beoordeeld. In de eerste fase wordt het innovatieve karakter van het projectvoorstel getoetst via een "pass/fail" systeem. Enkel een "pass" verleent toegang aan de tweede fase. In de tweede fase wordt het projectvoorstel gescoord op basis van drie criteria; haalbaarheid, projectbeheer en relevantie.

Fase 1: innovatief karakter

Een project zal als onvoldoende beoordeeld worden indien:

- de dienstverlening of productinnovatie geen voldoende vernieuwend karakter bezit,
- de beoogde processen weinig vernieuwend onder de loep genomen worden, of de gekozen processen te weinig impact hebben op de kernprocessen om een innovatieve impact te hebben op de bedrijfsvoering,
- de beoogde samenwerking geen innovatie met zich mee beloofd te brengen, door bijvoorbeeld onvoldoende nieuwe partners aan te brengen en/of onvoldoende de klant-leverancier relatie te doorbreken.

Deze projecten komen niet in aanmerking voor een subsidie

Fase 2: degelijkheid van het projectvoorstel

Indien het project aantoont over voldoende innovatieve kracht te beschikken, wordt overgegaan naar de volgende ronde. Hier wordt de gedegenheid van het project aan de hand van 3 criteria getoetst:

1. Relevantie : Het project bewijst zich als relevant. Het toont aan hoe innovatie zal ingezet worden om maatschappelijke meerwaarde te creëren, welke randvoorwaarden gegarandeerd worden om impact op tewerkstelling te garanderen en hoe men bewaken zal om een bijdrage aan de Vlaamse beleidsdoelstellingen te leveren. 30%)
2. Projectbeheer en begroting: De projectaanvrager toont de inspanningen in een realistische en voldoende gedetailleerde planning aan, waarbij de nodige kosten realistisch worden ingeschat en voldoende in detail weergegeven. (30%):
3. Haalbaarheid: De projectaanvrager identificeert de nodige stappen in het proces om de innovatie tot een goed einde te brengen, betrekt de nodige actoren, bepaalt correcte mijlpalen en zet een correct pad uit naar innovatie gedurende de verschillende fasen van een innovatieproces.(40%)

De projectenaanvragen worden gerangschikt in functie van de behaalde score op de beoordelingscriteria. Projectvoorstellen die minder dan 60% van de totale punten halen, komen niet in aanmerking. Projectvoorstellen die op één van bovenvermelde criteria minder dan 50% behalen, komen onderaan in de rangschikking terecht.

De minister verdeelt het beschikbare subsidiebudget onder de best gerangschikte aanvragen, in afnemende volgorde, en dit tot uitputting van de voorziene budgettaire enveloppe.

8 Aanvraagprocedure en timing van de oproep

De uiterste datum van indiening van de aanvraag is ***31 december 2019 om 12.00 uur***.

De aanvraag wordt ingediend bij het Departement voor Werk en Sociale Economie aan de hand van het daartoe bestemde formulier en eventuele bijlagen. Na ontvangst van uw aanvraag wordt u van de ontvankelijkheid op de hoogte gesteld.

Enkel de ontvankelijk verklaarde subsidieaanvragen worden bij meerderheid beoordeeld door een commissie.

Het Departement en de leden van de beoordelingscommissie zullen de gegevens in kwestie als strikt vertrouwelijk behandelen, ze niet mededelen aan derden, noch in hun eigen voordeel aanwenden.

Er zal een rangschikking worden opgemaakt op basis van de hierboven beschreven objectieve selectiecriteria. De toekenning van de subsidies gebeurt aan de hand van deze rangschikking tot het beschikbare budget uitgeput is.

De beslissing over de al dan niet goedkeuring van je projectaanvraag wordt schriftelijk meegedeeld in de loop van de maand februari 2020.

De goedgekeurde projectaanvragen gaan van start op **1 maart 2020**.

Projectaanvragen die niet goedgekeurd worden, kunnen opnieuw indienen in een volgende oproepronde.

Binnen het beschikbare krediet kan de oproep in 2019 meerdere keren opengesteld worden.
De kalender (ter indicatie) ziet er als volgt uit:

Indieningsperiode	Beoordelings-periode	Subsidieperiode (12 maanden)
1/7 – 30/9	1/10 – 30/11	1/12 – 30/11
1/10 – 31/12	1/1 – 29/2	1/3 – 29/2

9 Publicitaire verplichtingen

De aanvrager is verplicht de richtlijnen te volgen in verband met communicatie. Deze zijn te vinden op:

https://www.socialeeconomie.be/communicatierichtlijnen-gesteunde-projecten

10 Contact

Met vragen kan u terecht bij:

Afdeling Sociale Economie en Werkbaar Werk
Dienst Ondersteuning
T: 02 553 10 65
M: duurzaam.ondernemen@vlaanderen.be